

Campanya corporativa

Camins d'aigua

Setembre – novembre de 2020

**Diputació
Barcelona**

Campanya Camins d'aigua

Antecedents

«Camins d'aigua. El territori a través del patrimoni fluvial» és una sèrie editorial a través de la qual el lector pot explorar el patrimoni fluvial i copsar el sentit històric dels rius com a vertebradors territorials. Perquè els cursos fluvials han representat històricament artèries de comunicació, a través de les quals han circulat mercaderies i persones. Han significat, a més, element identitari i espai d'intercanvi, nexa d'unió entre societats. Són font de subsistència, perquè l'aigua és vida, tan necessària d'altra banda per a l'agricultura, la indústria i l'energia. La seva presència ha modelat la vida i les economies dels territoris que travessen.

Aquesta sèrie llança una mirada a un patrimoni natural i cultural que sobreviu a recer de les dinàmiques accelerades del temps present. La societat i les administracions s'hi han abocat i s'està produint una revaloració progressiva pel fet de tractar-se, a més, d'un actiu turístic de primer ordre, de caire sostenible i respectuós.

La Diputació de Barcelona ha volgut sumar-se al projecte amb el desenvolupament de 7 números de la sèrie, que corresponen als 7 espais fluvials principals de la província.

Objectius

Aquest projecte té com a finalitat la sensibilització social envers els rius com a espais fonamentals per a una bona qualitat ambiental i font de salut per a les poblacions locals i foranes.

Els principals objectius de la sèrie poden resumir-se en els quatre eixos següents:

1. Valoritzar els rius com a vertebradors territorials i socials; com a espais de vida, generadors de riquesa i d'economia.
2. Potenciar un turisme sostenible a través dels rius com a nous espais de dinamització econòmica, a partir del respecte amb l'entorn.
3. Mostrar el patrimoni natural i cultural relacionat amb la gestió i l'aprofitament de les aigües.
4. Sensibilitzar del valor ecològic dels rius com a corredors i connectors naturals, font de biodiversitat.

Dates

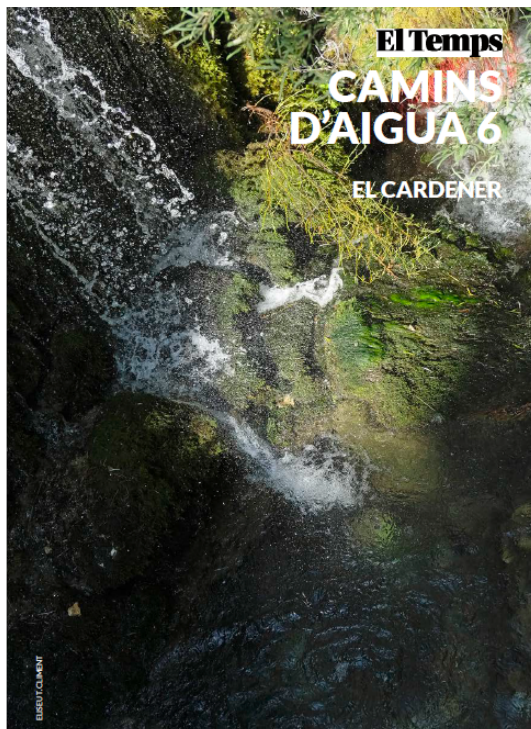
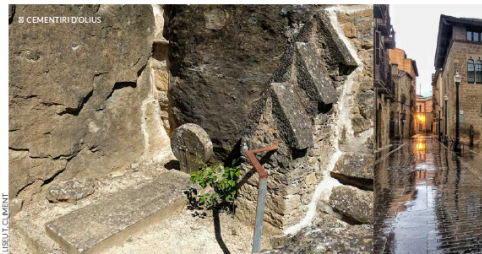
De setembre a novembre de 2020, en aquest ordre:

- El Cardener, 29 de setembre de 2020
- El Foix i l'Anoia, 6 d'octubre de 2020
- La Tordera, 13 d'octubre de 2020
- El Llobregat (I), 20 d'octubre de 2020
- El Llobregat (II), 27 d'octubre de 2020
- El Besòs, 3 de novembre de 2020
- El Congost i el Mogent, 10 de novembre de 2020

Públic

El lector d'aquests suplementos són 57% d'homes i 43% de dones, majoritàriament assalariats amb títol universitari i professionals liberals, independents i empresaris, amb edat entre 26 i 48 anys. La procedència dels lectors són un 35% de Barcelona i comarques, 25% de València i comarques, 8% de Tarragona i comarques, 7% d'Alacant i comarques i les Illes Balears, i un 12% de Girona i Lleida i les seves comarques, i un 4% de Castelló i comarques.

(Aquests suplementos han estat publicats conjuntament amb el setmanari El Temps i distribuït amb el canals habituals del setmanari (subscripcions i quiosc) i en format digital a través de la web (www.eltemps.cat), també per les xarxes socials (Twitter, Facebook i Instagram)).

Peces
Publierportatges en paper (24 pàgines, coberta i exemple de pàgina interior)
El Cardener
CAMINS D'AIGUA EL CARDENER

ques calgudes, tombes i panteons són excavats en la pedra mateixa. S'hi accedeix per un arc parabòlic de reminiscències gaudinians i la passejada, tot i que breu a causa de les dimensions, transporta el foraster fora del temps i l'espai.

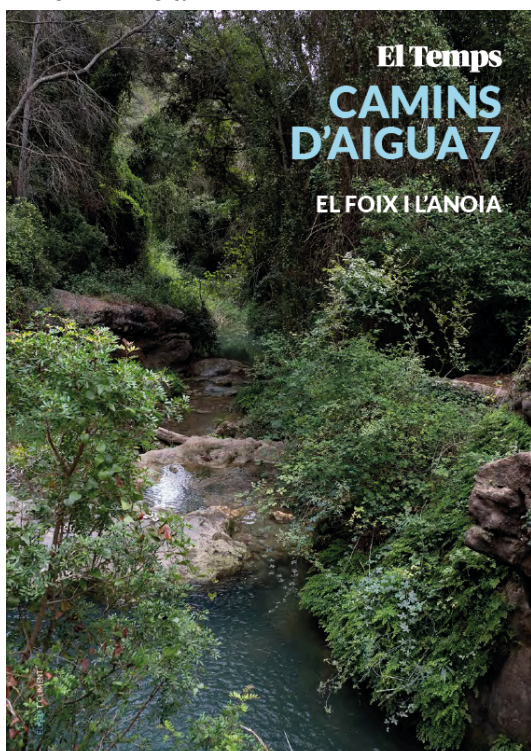
SOLSONA, CAPITAL

Caldrà aturar momentàniament el viatge i fer una marxa fins a la capital del Solsonès. Solsona és antiga: prehistòrica, ibèrica, romana, visigòtica, breument sarraïna i medieval. Felip II li concedí el títol de ciutat i el papa Climent VIII, el de bisbat. És per això que l'església del monestir fundacional de la vila va ser elevada a catedral. A cavall dels segles XVII i XVIII, Solsona comptà amb la Universitat Literària, la qual va ser fundada per l'orde dels dominics i representà la darrera institució d'ensenyament superior a Catalunya, abans de la centralització definitiva dels estudis a la Universitat de Cervera. La trobareu al palau Llobera, un antic hospital transformat en col·legi dominic —Col·legi dels Sants Miquel i Gabriel i d'en Llobera—. Capunt en qüestió no és més que l'espurna que ha d'ani-

112

EL TEMPS

El Foix i l'Anoia
CAMINS D'AIGUA EL FOIX

trense primigènia. És ací on es localitzava l'antic castell de la vila (segle XI), del qual —per cert— encara són visibles restes de la construcció deleròvia. El santuari és d'estil romànic d'una sola nau i amb volta de canó, i alberga fins al 1936 una talla del segle XIII de la verge en qüestió, patrona del Penedès. Avui n'ocupa el lloc una rèplica. El viatger farà bé d'enfilar-s'hi: la panoràmica sobre el Penedès és privilegiada. Poc més de cinc quilòmetres de camí asfaltat separen el poble d'aquesta talla.

A Torrelles de Foix no està de més dedicar-li uns instants: la plaça de la Vila amb l'ajuntament i el seu campanar, la capella del Roser (segle XVI), que pertangué a la casa senyorial dels Peguera, senyors

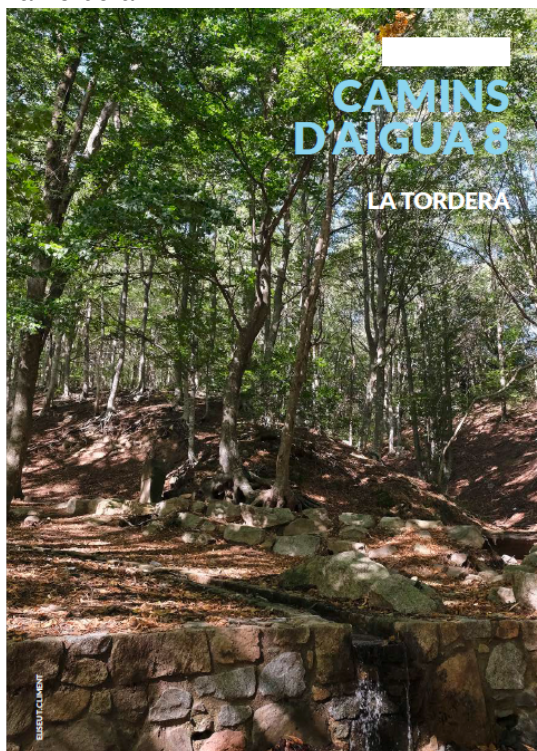
de Foix; un cop d'ull als abeuradors, antics safarejos pròxims a l'esmentat edifici religiós, i en matèria hidràulica, no seria just passar per alt ni l'edifici del rec ni el pont del rec, responsables de la transferència hídrica a camps i molins —fariners i, posteriorment, d'oli i elèctrics.

En aquesta latitud, la vinya s'ha apropiat definitivament d'una geografia que, a mesura que baixem de cota, es fa més amable. El paisatge verdeja amb una inextinguible fosforescència durant la primavera i l'estiu, amb rengleres de caps que dibuixen una formació perfecta de línies paral·leles. Quan la calor declina, la paleta d'ocres desplega els seus matisos i tenyeix l'escena amb pinzellades càlides, termi-

128

EL TEMPS

La Tordera

CAMINS D'AIGUA LA TORDERA

1990. I realment és així: les dimensions reglamentàries d'aquesta espècie arbustiva res tenen a veure amb els més de set metres d'alçada de l'exemplar que ens ocupa. Al poble i als voltants, un grapat de restaurants assisteixen el foraster delerós de cuina catalana tradicional.

El poble del Montseny, per al viatger que vinga des de Collformic, representa l'antelada del paisatge rural que pobla el territori amable de cota baixa i que ens acollirà durant els propers quilòmetres. La carretera travessa la Tordera a l'altura del molí de Tilla. Alta, hi trobareu un dels ponts que han permès històricament salvar el curs en qüestió: el pont de Ca n'Illa o pont Vell del Rieral, ja documentat a l'edat mitjana. Una segona obra de l'època és el pont de la Llavina, ubicat a la confluència de les

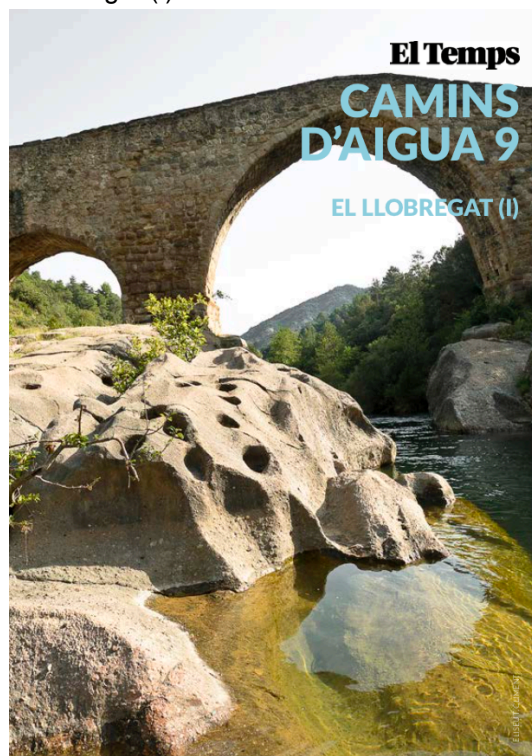
riures de la Castanya amb la Tordera, i ben a la vora del molí de la Llavina.

Més avall, trobem el castell de Montclús, enlairat sobre el marge esquerre. Els senyors de les Agudes —o Sesagudes— s'hi van traslladar durant el segle XIII, buscant espais menys feréstecs i de climatologia més amable que la muntanya amb què s'empara el seu llinatge. Sembla que el castell deu el nom a la ubicació abrupta i inexpugnable —'mont clos'— i, per això mateix, destaca per les qualitats defensives. Van instal·lar-hi, tot aprofitant una fortificació anterior del segle X. El pas dels segles convertí la fortalesa en qüestió en un castell palau, i passà de mans dels Sesagudes als Cabrera. Confirma la recerca històrica que Montclús va ser ocupat fins a meitat del segle XVII. El que en l'actualitat es

154

EL TEMPS

El Llobregat (I)

Rafael Guastavino —exportador, per cert, de la volta catalana als Estats Units— hi combinaria ciment, volta catalana i estructura de ferro. La solució es re-soldria en un conjunt esglaonat, des de la pedrera fins a la base, en què un tren —inaugurat el 1914— havia de transportar el material a la Poble de Llobregat.

L'impulsor de tot plegat, Eusebi Güell, primer comte de Güell, fou una peça clau en la industrialització a Catalunya, no només al Clot del Moro sinó amb altres projectes, com la colònia Güell, per a la qual s'encomanà a la genialitat gaudiniana. La fàbrica pirinenca, convertida avui en Museu del Ciment i referent del turisme industrial, fa revivir al visitant el procés de fabricació del ciment i les condicions de vida i laborals dels seus treballadors. El tren, per la seua banda, ha canviat de carrega, i ha passat a ser atracció turística amb un trajecte breu, lent, plaent, de poc més de 3,5 quilòmetres.

Arribem a la Poble de Llobregat. El poble es troba estratègicament ubicat a la confluència del riu

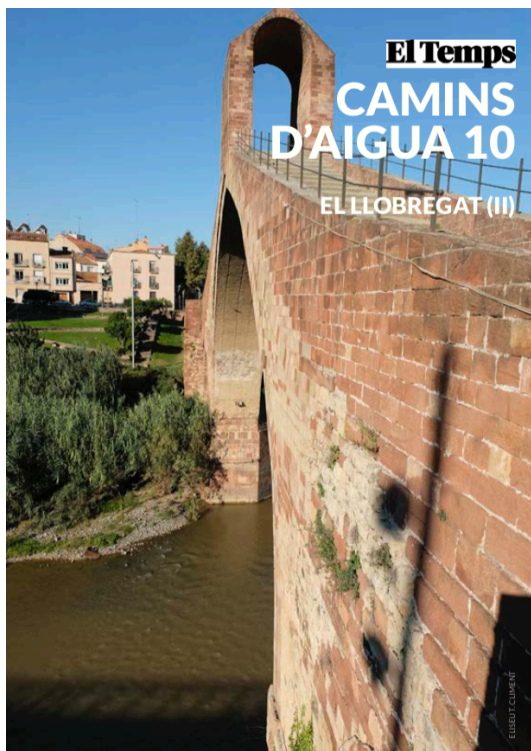
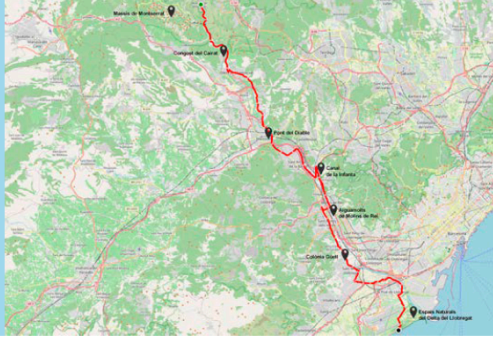
Aritja amb el Llobregat i té massa punts d'interès com per a passar-hi de llarg. A peu de carretera, una successió de bars i terrasses testimonien l'afluència de visitants. Comencem l'exploració d'aquesta vila d'intensa activitat agrícola, ramadera i comercial des de l'edat mitjana fins a l'inici del segle XX: a banda dels productes de la terra, hi abunda la producció farinera, drapera, l'elaboració de llana, la figura del comerciant, el traginer i el parell, l'obscur traficant i el contrabandista esmunyedit. De molins, n'hi hagué poc menys d'una desena, dispersos, el principal i més centric dels quals fou el de la Vila.

Aran d'aigua, dels sis ponts sobre el Llobregat, el Pont Vell —segle XIV— n'ha esdevingut l'emblem: posseeix un sol arc, amb volta de pedra treballada. La caixa de la construcció es concreta en dos pendents asimètrics: mentre que l'un és pronunciat i compensa el desnivell per mitjà de graons, l'oposat manté una projecció més suau.

EL TEMPS

173

El Llobregat (II)

DE MONTSERRAT AL MAR

La concentració de colònies decau. La frenètica activitat tèxtil deixa pas a una nova realitat, industrial, viària i d'alta intensitat agrícola i natural en el seu desenvolupament. És el segon acte del Llobregat, el darrer, que ara protagonitza aquestes pàgines i que ens guiarà en el final d'aquest viatge.

Engueguem a Monistrol, amb la muntanya de Montserrat per sobre dels nostres caps. L'elevació rotunda, incontestable, mereix —ja vam dir-ho en el capítol anterior— una visita: cal enregistrar el sentit simbòlic, espiritual i cultural que representa per a Catalunya, però també el magnetisme que opera en el visitant una natura intensa, indòmita, singularíssima en la seua geomorfologia. El foraster poc avesat a caminar farà bé d'accedir-hi amb el tren cremallera, o bé amb l'aeri, a poca distància del poble: la cabina groga del telefèric supera els més de 500 metres de desnivell que separen la base del monestir. Penjat al buit, el funicular flirteja vertiginosament amb les parets i els vessants escarpats de Montserrat i, en un sentit metafòric i real, el turista experimenta en aquest breu trajecte una veritable ascensió celestial. L'aeri va ser construït el 1930 i forma part del conjunt de sistemes telefèrics que poblen aquesta muntanya. A l'estació inferior, ubicada al marge esquerre del Llobregat, tenen

190 **EL TEMPS**

El Besòs

CAMINS D'AIGUA **EL BESÒS**

EL NAIXEMENT DEL BESÒS (MONTMELÓ)

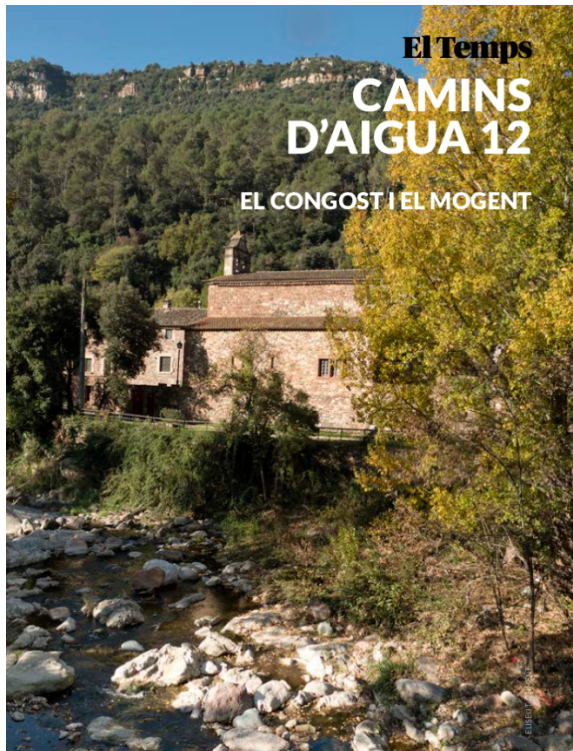
na meitat del segle X, i les restes romàniques que encara s'hi conserven —com l'absis—, encaixen en una obra de tall neoclàssic dels segles XVIII i XIX. En aquest barri, encara, sorprenen un parell d'exemples d'un modernisme importat de la capital catalana. Fou l'empresari de bombes per a sabons i lleixius Delfi Sabadell qui va promoció-ne la construcció: la casa de les Tres Creus, batejada així en honor al turó veïc ubicat al marge oposat del riu i a pocs minuts de la seua residència d'estiu —segons exemple modernista—, coneguda com la masia Castellcanigó del Vallès.

Iniciem el breu viatge pel Besòs. No hi ha millor manera de descobrir els seus racons i singularitats que pedalejant-lo. L'itinerari no presenta cap dificultat i està lliure de trànsit en la seua totalitat. Són nombrosos els ciclistes de totes les edats i condicions que s'hi apleguen els dies de festa. L'alternativa per a aquest trajecte en línia serà recórrer a la línia ferroviària de rodalies i aturar-se a l'estació de Montmeló.

Com diem a l'inici d'aquestes pàgines, el Besòs és breu, contingut, poblat i travessa un espai altament transformat i antropitzat. Alhora,

212 **EL TEMPS**

El Congost i el Mogent

EL CONGOST I EL MOGENT

● **MAGIES DE SANTA EUGÈNIA DEL CONGOST (TAGAMANENT)**

sions benestants, fruit de la seua activitat termal i balneària, des que l'Estat declarà les seues aigües d'utilitat pública als decrets reials del 12 de setembre de 1860.

No passem de llarg Santa Eugènia del Congost. Es tracta d'un indret invisible per als milers de conductors que transiten diàriament per l'autovia C-17. Un petit oasi on el temps sembla haver-se detingut, encara que el brunzit constant dels motors ens lliga, ineludiblement, a un present atrafegat. L'església parroquial de Santa Eugènia, que data de mitjan segle XI, concentra la poca vida disseminada en masies, les Cases del Congost, al peu de l'antic camí ral. En l'actualitat és un dels tres pobles que conformen el municipi de Tagamanent. Als seus peus, el Congost flueix discret, contingut per algun talús d'obra, a l'ombra d'una densa massa d'arbrat de fulla caduca.

Poc queda perquè el riu s'obri a la plana vallesana, a les portes de la Garriga.

Al marge esquerre, l'Ametlla del Vallès s'arrapa als contraforts orientals dels cingles de Bertí. Al capdamunt, el cim de Puiggraciós i als seus peus, el santuari homònim. Tot i que s'ubica al municipi del Figaró, l'accés principal al complex religiós s'efectua des de l'Ametlla del Vallès. Un tapís continu de segones residències ens escorta en l'ascens al santuari. El conjunt, sòlid, racional, contingut, transmet la presència monolítica del poder eclesiàstic. A un centenar de metres, penjada sobre el buit, la torre del mateix nom (segle XIX) va fer funcions d'enllaç de comunicació a la xarxa de telefonia òptica.

Als seus peus, la geografia, amable, fa de contrapunt a l'estridència angosta que empresonava el riu en el tram que deixem enrere. El paisatge obert

234

EL TEMPS

Accions de pagament

- Publi-reportatges en paper i digital (format revista).

Pressupost

Creativitat i producció: 0 € (redacció per part del mitjà, supervisió interna per part de DIBA)

Inversió a mitjans: 28.281,33 €

TOTAL: 28.281,33 €

(Preus amb IVA inclòs)

Campanya Camins d'aigua 2020

Mitjans impresos

Mitjà	Àrea / Empresa	Temàtica	Data	Format		Inversió	Inversió+IVA
El Temps	Presidència (CARAT)	El Cardener	29/9/20	Publireportatge	24 pàgines	3.339,00 €	4.040,19 €
El Temps	Presidència (CARAT)	El Foix i l'Anoia	6/10/20	Publireportatge	24 pàgines	3.339,00 €	4.040,19 €
El Temps	Presidència (CARAT)	La Tordera	13/10/20	Publireportatge	24 pàgines	3.339,00 €	4.040,19 €
El Temps	Presidència (CARAT)	El Llobregat (I)	20/10/20	Publireportatge	24 pàgines	3.339,00 €	4.040,19 €
El Temps	Presidència (CARAT)	El Llobregat (II)	27/10/20	Publireportatge	24 pàgines	3.339,00 €	4.040,19 €
El Temps	Presidència (CARAT)	El Besòs	3/11/20	Publireportatge	24 pàgines	3.339,00 €	4.040,19 €
El Temps	Presidència (CARAT)	El Congost i el Mogent	10/11/20	Publireportatge	24 pàgines	3.339,00 €	4.040,19 €
Total mitjans impresos						23.373,00 €	28.281,33 €

Total Campanya	28.281,33 €
-----------------------	--------------------